

Предмет: Верска настава

Gmail/бр. моб. тел.	Датум	Предмет	Разред	Наставник Верске наставе
lukovicsrbislav@gmail.com 060/51-99-992	23.03.2020.	Верска настава	четврти	Србислав Луковић

Наставна јединица: Хришћански поглед на болести

Молитва на почетку:

Оче наш, који си на небесима,
да се свети име Твоје,
да дође царство Твоје;
да буде воља твоја,
и на земљи као на небу.
Хлеб наш насушни дај нам данас,
и опрости нам дугове наше,
као што и ми опраштамо дужницима својим;
и не уведи нас у искушење,
но избави нас од злога.

Свети Оци су схватили да болест за нас може бити исцељујућа. Исцељујућа управо за душу.

Свети Григорије Богослов је писао:

„Заиста, телесним болестима душа се приближава Богу“

а Преподобни Амвросије Оптински:

„Здравље је дар Божији како примећује Преподобни Серафим Саровски, међутим, овај дар није увек користан: као и свако страдање, болест има силу да нас очишћује од душевне нечистоће, изглађује грехе, смирује и смекшава нашу душу, приморава да се замислимо, постанемо свесни своје немоћи и сетимо се Бога. Зато су болести потребне и нама и нашој деци.“

Како дозволити себи да проживимо болест да бисмо стекли духовну корист од тога?

Покушаћу да одговорим на ово питање управо као православни психолог. Сви ми смо понекада болесни, озбиљно или не. Међутим, болести присуствују у нашем животу периодично се мешајући у наш живот као нека другачија врста образовања...

Болест се, како то обично бива, са нама догађа потпуно у погрешно време. Она омета, нарушава наше планове, изазива телесну и физички неудобност. Све то се доживљава као неке спољашње негативне околности које смо дужни да превладамо.

Шта се догађа? Уместо смиреног прихватања чињенице болести од стране човека, он (тачније његов его) почиње да се противи. Ретко полази за руком да се од почетка јављање болести сагледа као околност коју нам је Господ попустио и која има одређени смисао.

Сама околност појаве болести носи у себи задатак који је неопходно решити, наћи тачан одговор. **Можда уместо роптања треба прихватити овај догађај, потрудити се да проживимо болест тако да „на крају“ постанемо другачији. Макар и мало, али другачији.**

Болест је једно од средстава које нас призива духовном преображењу. У питању је својеврсна егзистенцијална криза. Нама се даје пауза. На неки тренутак лишени смо могућности активног социјалног живота. **Одређени део времена морамо да останемо насамо са собом, понекада издржимо снажан физички бол, понекада просто немоћ.**

И ту је веома важно почети са живљењем своје болести у стању „овде и сада“. Што значи да напустимо забринутост поводом поремећених планова, неостварених спољашњих дела.

То се још зове и – не супротстављати се Богу. Дати Му могућност да изгради, уреди наше унутрашње пространство. И усредсредити се на себе, тачније у дубину себе. Пажљиво послушати симптоме свог тела. Често нам оно може дошапнути правилни пут за олакшање болести. Шта се дешава са нашим мислима, осећањима? Да ли нам полази за руком да задржимо ум у миру? Шта смета?

Можда се јавља чврсто осећање да је неопходно да исповедимо нешто. Претходно потискивана сећања и осећања излазе на ниво свести... Уколико је могуће, треба писати нешто попут записа у дневнику. То ће помоћи да структурирамо своју свест, постанемо свесни своје прошлости, оценимо своју садашњост и сагласно са тим изменимо однос према плановима за будућност.

Исправно проживљена болест доводи до духовног и личносног сазревања.

То се тиче и начина на који болују деца. Често родитељи говоре да је, болујући, дете постало другачије. Личносно одрастању као процесу потребно је време, када људска душа може да се налази у стању сагледавања (сазерцања), а ум у стању осмишљавања свог искуства. У супротном, претходно животно искуство није у стању да се интегрише и постане део личности.

Наведимо пример из класичне књижевности који илуструје овај процес. Фјодор Достојевски завршава свој роман „Злочин и казна“ болешћу Раскољникова. Управо чињеницом да га је болест изменила. Она је представљала онај услов, захваљујући коме је душа могла да почне своју духовну трансформацију унутар личности у којој су гордост, его, егоизам представљали темељ и основу.

На крају епилога „Злочина и казне“ пише да је Раскољников изашао из болести као друга, обновљена личност. Вероватно се то може назвати метанојом, у смислу преображеног ума, свести.

„Па, шта и са свим тим мукама из прошлости! Све, чак његов злочин, чак пресуда и затвор, чинили су му се сада, у првом пориву, неком спољашњом, чудном чињеницом, која као да се и није догодила са њим.

Међутим, он то вече није могао да дуго и непрестано мисли о нечему, усредсређујући се на нешто мишљу; па он ништа и не би решио сада свесно; он је само осећао; уместо дијалектике наступио је живот и у свести је требало да се изгради нешто потпуно другачије. Под јастуком је лежало Јеванђеље. Узео га је махиално...“

За дивљење је како је писцу пошло за руком да опише овај процес.

Након очигледног и снажног доживљаја који је припремио тло за трансформацију, сам процес духовног узрастања је већ почео. Просто је било потребно да се он не омета. Роман се завршава управо тиме:

„Међутим, ту већ почиње нова прича, прича постепеног обнављања човека, историја постепеног поновног рођења, постепеног преласка из једног света у други, познанства са новом, до тада потпуно непознатом стварношћу“.

Дакле, смисао и назначење болести се састоји у томе да је она у стању да доведе до ослабљења нашег ега.

Принудно, без снаге да се супротстави околностима због телесне болести, неудобности, ограничењем друштвене активности, можда човек по први пут добија **благословено искуство смирења. То је стање када се на неки тренутак душа издиже изнад ега, изнад световних привезаности и сујете овог света.**

У том искуству човек је у стању да види у себи друге хоризонте и друге висине. Он се можда по први пут дотиче самога себе, онаквог каквог га види Бог. Међутим, то је мало. Тачније, то је почетак процеса. Душа наставља да тражи могућност за свој развој, за очување у вечности. Тај процес је, како касније постаје јасно човеку, бесконачан. Он захтева од човека све његове напоре.

Очигледно, најважније на тој етапи за човека је да свесно дефинише усмереност тог процеса, оснажи се у тој усмерености.

Суштина метаноје (преображаја свести) састоји се у томе да је сада **сила личности усмерена не на оснаживање свог егоизма, нити на снисхођење својој гордости, већ на остварењу себе у Богу.**

А то је пут освешћеног стицања (са Божијом помоћи) у себи таквих врлина као што су смирење и љубав.

И ето, човек је већ у стању да потпуно искрено изговори речи: Слава Богу за све!

Свима желим да не буду болесни, а ако и буду, нека буде са коришћу!

Аутор: Марина Легостајева, православни психолог

<https://www.youtube.com/watch?v=c0nEf7bpa5U>

(за покретање YouTube-а, десним кликом миша и Open Hiperlink)

Молитва на крају часа:

Богородице Дјево, радуј се благодатна Маријо, Господ је са Тобом; благословена си ти међу женама, и благословен је Плод утробе Твоје, јер си родила Спаситеља душа наших.

АМИН

Питања:

1. Какав су Свети оци имали однос према болестима?
2. Како телесна болест делује на душу?
3. Какав ти имаш однос према болести?
4. Да ли смо потпуно здрави?
5. Да ли треба да будемо оптерећени здрављем?
6. Да ли водиш бригу о свом здрављу?
7. Да ли се плашиш Corona virusa?

Одговорити на питања до 06.04.2020. год.